

**RJEŠENJA I BODOVANJE UČENIČKIH ODGOVORA – IV. RAZRED
XXIX. NATJECANJE IZ HRVATSKOGA JEZIKA (2024.)
ŠKOLSKA RAZINA**

Ispit ima 29 zadataka. Točni odgovori vrijede ukupno 80 bodova. Bodovna vrijednost zadatka u ispitnu napisana je u kvadratiću kraj zadatka. **Moguće točno rješenje ili druga točna rješenja odvojena su kosom crtom ili su navedena u zagradama. U rješenjima se sustavno provodi navezivanje, ali valja priznati i učenička rješenja bez navezaka.**

1. zadatak

Imenuj egzosvijet

gradu svjetlosti

Instituta *Ruđer Bošković*

planet Saturn u Sunčevu sustavu

Ureda za popularizaciju astronomije

Devete gimnazije u Zagrebu

- **6 bodova (Svaki u cijelosti točno napisan izraz vrijedi 1 bod. Ako učenik ima više pogrešaka unutar istoga izraza, gubi samo 1 bod predviđen za taj cijeli izraz. Učenik ne mora kurzivirati nazive *Imenuj egzosvijet* i *Ruđer Bošković*. Priznati i ako učenik doda i točno napiše navodnike u nazivu „Imenuj egzosvijet” i Institut „Ruđer Bošković”. Ne priznati ako učenik riječ *devete* napiše brojkom.)**

2. zadatak

a) Velike zvijezde završavaju život **vraćajući** svemiru plin iz kojega su rođene.

b) Sinoć je **primijećen** neobičan bijeli trag na nebu.

c) Nakon plivanja pod noćnim nebom **kupači** su se okrijepili **ćevapčićima**.

- **4 boda (Svaka u cijelosti točna riječ vrijedi jedan bod. Ako učenik ima više pogrešaka unutar iste riječi, gubi samo 1 bod predviđen za tu riječ.)**

3. zadatak

a) Na noćnome nebu vidjeli su se **svjetleći** objekti u pravilnoj formaciji.

b) Kao ni **razumijevanje** slike nekoga majstora ni čitanje slike svemira nije neposredno, nego **zahtijeva** ključ.

- **3 boda (Svaka točna riječ vrijedi jedan bod.)**

4. zadatak

Orionova – (posvojni/odnosni) pridjev

naše – (posvojna) zamjenica

k – prijedlog

približno – (načinski/količinski) prilog

- **4 boda (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod.)**

5. zadatak

vremena – **G**

sve – **A**

sati – **G**

koji – **A**

- **4 boda (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod. Priznati ako učenik napiše padež riječju ili ako napiše točnu kraticu: gen. i ak.)**

6. zadatak

izvrstan

- **1 bod**

7. zadatak

Kad se na satu Fizike uči o sili teži i gravitaciji, **vremenska (surečenica/rečenica)** ističe se **glavna/osnovna (surečenica/rečenica)**

kako je Englez Isaac Newton otkrio zakon gravitacije **subjektna (surečenica/rečenica)**

dok je gledao **vremenska (surečenica/rečenica)**

kako jabuka pada sa stabla **objektna (surečenica/rečenica)**

- **5 bodova (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod.)**

8. zadatak

a) razred

b) metonimija

c) **Svi su učenici (iz razreda / razrednoga odjela) gledali u zvjezdano nebo. / Učenici su gledali u zvjezdano nebo. / Učenici iz razreda (razrednoga odjela) gledali su u zvjezdano nebo.**

- **3 boda (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod. Priznati i drukčije oblikovane točne odgovore.)**

9. zadatak

subjekt: **maglice/Maglice**

predikati: **su oblaci (plina), lebde**

atribut: **plina**

priložna oznaka: **u prostoru**

- **5 bodova (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod. Priznati i ako je atribut ispisan i kao dio predikata i kao samostalni atribut.)**

10. zadatak

- a) traženi oblik: **spasioca**
glasovne promjene: **nepostojani (glas) a / nepostojano a, vokalizacija / zamjena / s o / zamjena //o**
- b) tražena izvedenica: **zviježđe**
glasovne promjene: **jotacija, jednačenje/asimilacija (suglasnika/glasova) po mjestu (tvorbe)**
- c) traženi oblik: **hrčci**
glasovne promjene: **nepostojani (glas) a / nepostojano a, sibilizacija**
- **9 bodova (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod. Redoslijed promjena ne mora biti kako je navedeno.)**

11. zadatak

stanje

zvijezda

- **1 bod (Za jedan bod potrebno je navesti obje riječi.)**

12. zadatak

podcjenjuju

Nevenki

pogodci

- **3 boda (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod.)**

13. zadatak

prednaglasnice: **iz, na, u**

zanaglasnice: **je, ga, je**

- **2 boda (Sve točno ispisane prednaglasnice vrijede 1 bod. Sve točno ispisane zanaglasnice vrijede 1 bod. Priznati i drukčiji poredak ispisanih riječi unutar istoga retka.)**

14. zadatak

Meteori, tj. zvijezde padalice, zrnca su svemirskoga pijeska koja brzinom od nekoliko desetaka kilometara u sekundi **ulijeću** u atmosferu i pritom ispare ostavljajući blještavi trag. Nestanu u **djeliću/djelku** sekunde u **gušćim** slojevima atmosfere, visoko iznad naših glava. Tijekom kiše meteora svakoga ljeta pojavi se i **stotinjak** meteora na sat!

- **4 boda (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod.)**

15. zadatak

a) **relativna sadašnjost**

b) **apsolutna budućnost**

c) **relativna prošlost**

- **3 boda (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod.)**

16.zadatak

a) (oblična) homonimija

- **1 bod**

b) U prvoj je rečenici *je* prezent glagola *biti* u 3. licu jednine, a u drugoj je *je* zamjenica *ona* u akuzativu. To su različite riječi čiji se izraz podudara u ovim oblicima. / To su dva podudarna izraza dviju različitih riječi. / To su dva podudarna izraza koji imaju različito značenje.

- **1 bod (Svaki sadržajno točan odgovor koji je u cijelosti oblikovan u skladu s pravopisnom, gramatičkom i leksičkom normom vrijedi 1 bod. Priznati i drukčije oblikovane odgovore koji po smislu odgovaraju navedenima. Nije nužan precizan opis dvaju gramatičkih oblika.)**

17.zadatak

a) (oblom) glagoljicom

b) transliteracija/preslovljavanje/preslovljivanje

c) Krčki natpis

- **3 boda (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod.)**

18.zadatak

U Senju. / Senj

- **1 bod**

19.zadatak

b)

- **1 bod**

20.zadatak

b)

- **1 bod**

21.zadatak

Svi su očekivali da će Branimir, zaljubljenik u svemir koji se amaterski bavi svemirskim **misterijima**, biti odabran za predstavnika razreda na nadolazećoj proslavi u povodu Svjetskoga tjedna svemira, ali je razrednica odabrala Maju. Maja se **zacrvnjela** kad ju je razrednica prozvala. Bilo joj je neugodno jer ju je razrednica uvijek odabirala za razredne projekte i nije joj se sviđalo to što je razredničina **Ijubimica**. Razrednica je **previdjela** Branimirovo razočaranje, stoga je Maja odlučila razrednici poslati **elektroničku** poruku kako bi je pokušala uvjeriti da je Branimir bolji izbor.

- **5 bodova (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod. Priznati i podcrtane odgovore.)**

22.zadatak

c)

- **1 bod (Priznati i podcrtane odgovore.)**

23. zadatak

b)

- 1 bod (Priznati i podcrtane odgovore.)

24. zadatak

c)

- 1 bod (Priznati i podcrtane odgovore.)

25. zadatak

c)

- 1 bod (Priznati i podcrtane odgovore.)

26. zadatak

Nažalost/nažalost/Nažalost./Nažalost,

- 1 bod

27. zadatak

(žuta ili blijedo narančasta) svjetlost

- 1 bod (Priznati drukčije odgovore koji po smislu odgovaraju navedenom i koji su u cijelosti oblikovani u skladu s pravopisnom, gramatičkom i leksičkom normom.)

28. zadatak

U drugome odlomku. / u drugome odlomku / U 2. odlomku. / u 2. odlomku / u drugome / u drugom / u 2. / 2. / drugi

- 1 bod (Priznati drukčije odgovore koji po smislu odgovaraju navedenom i koji su u cijelosti oblikovani u skladu s pravopisnom, gramatičkom i leksičkom normom.)

29. zadatak

- Postojeća rasvjeta u gradovima ometa astronomska promatranja. / Astronomi ne mogu promatrati nebo zbog osvjetljenja.
- Na malo mjesta na Zemlji može se uživati u ljepoti zvjezdanoga/noćnoga neba. / Ljudi gotovo nigdje ne mogu uživati u ljepoti zvijezda.
- Postojeća rasvjeta otežava život mnogim životinjama. / Rasvjeta ometa gniježđenje ptica. / Ptice se zbog rasvjete sudaraju s građevinama. / Stradaju brojni insekti, što narušava ravnotežu u prirodi.
- Postojeća rasvjeta narušava ravnotežu ekosustava.
- Postojeća rasvjeta prouzročuje zdravstvene poteškoće kod ljudi. / Prouzročuje poremećaj sna kod ljudi. / Prouzročuje poremećaj životnoga ritma kod ljudi. / Prouzročuje poremećaj hormona kod ljudi.
- Postojeća rasvjeta troši previše električne energije.
- 3 boda (Priznati drukčije odgovore koji po smislu odgovaraju navedenima i koji su u cijelosti oblikovani u skladu s pravopisnom, gramatičkom i leksičkom normom.)